

wetenschappelijke boeken te schrijven.

Andere geïllustreerde uitgaven van Rooses op het gebied der Nederlandsche kunstgeschiedenis verwierven ook grooten bijval als: Vijftig meesterwerken van Antoon van Dijck (met Fransche, Duitsche, Engelsche, Italiaansche en Russische vertaling) Oude Hollandsche en Vlaamsche Meesters in den Louvre en in de National Gallery (1901), De Schilderkunst van 1400 tot 1800 (tegelijk in 't Nederlandsch, het Fransch, het Duitsch en het Engelsch verschenen, en zijn uitstekend deeltje Flandre in de collectie Ars una, species mille, in 1913 uitgegeven, alsook zijn puike Jacob Jordaens een tegenhanger van zijnen Rubens, die (waarom?) niet denzelfden opgang maakte, wellicht omdat Jordaens zoo veel minder wereldberoemd is dan Rubens.

Ontelbaar waren buitendien de kleine bijdragen van Rooses over kunstgeschiedenis in de uitgaven der Koninklijke Academie van België, waar hij lid van was sedert 1886, en in allerlei binnen- en buitenlandse kunsttijdschriften. Ook over zijne reizen gaf hij fraai geschreven herinneringen in zijne bundels Over de Alpen (1880) en Op reis naar heinde en ver (1889). Dit alles getuigt van zijne veelzijdige en echt verbazende werkkraft en vruchtbaarheid op het gebied der kunstgeschiedenis.

Te Antwerpen zelf volgde hij met de meeste belangstelling de Kunstbeweging, die in de Scheldestad zoo belangrijk is.

In 1880 bewerkte hij het tot stand komen van de Vereeniging der Antwerpsche etsers, met Verhoeven Bal als voorzitter en 39 kunstenaars als leden. De vereeniging bestond gedurende tien jaren, met Rooses als secretaris, en gaf tien reeksen van ieder 24 platen uit, waaronder enkele van zeer hooge waarde.

Van 1880 af was hij een der leiders van het bekend kunsttijdschrift De Vlaamsche School, dat in 1902 Onze Kunst is geworden.

In 1890 was hij de ziel van den „Boekwezendag”, te Antwerpen gehouden.

Ook nam hij een overwegend aandeel in de inrichting van den praalstoet van het onvergetelijk Landjuweel van 1892 en in de verwezenlijking van Oud-Antwerpen, dat juweel der Wereldtentoonstelling van 1894.

Alhoewel Rooses zich nooit waagde aan toneelcritiek, terwijl hij alle andere letterkundige uitingen met beslistheid wikte en woog, stelde hij veel belang in de dramatische kunst. Met zijnen Noord-Nederlandschen vriend Mr. J. N. van Hall, den stichter van het Nederlandsch Tooneelverbond op het Congres te Leuven in 1888, ijverde Rooses moedig, maar zonder veel bijval in Vlaamsch België voor de zaak. In Van Hall's tijdschrift Het Nederlandsch Tooneel gaf hij zijn bekend stuk over Willem Ogie en meer andere bijdragen. Ook de ontwikkelingsgang der Antwerpsche schouwburgen lag hem nauw aan 't hart.

De Scheldestad, die in 1872 onder de Vlaamsche steden den eersten grooten Nederlandschen Schouwburg naast den Franschen heeft ingehuldigd, en die Victor Driessens, Catharina Beersmans, Hulsman Jonckers, en Hubert Larôche op de planken gebracht heeft, is en blijft het middelpunt der tooneelbeweging in Vlaamsch België; Rooses was een invloedrijk lid der Stedelijke tooneelcommissie en hielp ijverig tot de opkomst in 1890 van het Vlaamsch lyrisch drama, waaruit later de Nederlandsche Opera worden zou en waarvoor in 1907 een prachtige kunsttempel door de stad Antwerpen geopend werd.

Rooses was op staatkundig gebied eerst en vooral Vlaamschgezind. Te Antwerpen, in zijn jeugd behoorde hij tot de onzijdige groep der vurige Flaminganten, die zich in de jaren '60 van de liberale en van de clericale partij, beide nog zeer Franschgezind, afgekeerd hadden. Maar te Gent werd hij door Vuylsteke en zijne vrienden overtuigd, dat een derde partij in het België van dien tijd niet leefbaar was en dat ieder